

Fylkesmannen i Vestfold

Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007 Dep

0030 Oslo

Landbruks- og matdep.	
Saksnr.: 2005 01215 - 68	Doknr.:
Mottatt: - 4 OKT 2005	
Saksbeh.: ASR/ASRL/IEK	Ark.: 482
Kopi:	Avskr.:

Vår saksbehandler / telefon:
Johan Christian Haugan

Deres ref:

Vår referanse:
2005/4772
Arkivnr: 530

Vår dato:
28.09.2005

Høring - Forskrift om bærekraftig skogbruk

Både fylkesmannen og fylkeslandbrukstyret har fått saken til uttalelse. Fylkeslandbruksstyret i Vestfold behandlet saken i møte den 8. september, og styrets uttalelse er oversendt departementet tidligere.

Fylkesmannen har registrert at det i forbindelse med behandlingen av Storingsmelding nr. 17. ikke var enighet mellom partiene når det gjaldt innføring av en egen miljøforskrift. Regjeringen fikk imidlertid flertall for sitt syn om å innføre miljøforskrift, men trakk forslaget etter en omfattende høring, hvor det blant annet kom frem at skogbruksnæringen var sterkt imot. I forbindelse med forarbeidene til ny skoglov fremkom det ønske om å utarbeide en forskrift om foryngelse av skog. Denne skulle sikre en langsiktig og kvalitetsmessig god ressursoppbygging i skogbruket. Når departementet nå legger fram en samlet forskrift hvor både miljøhensyn, krav til foryngelse og tiltak mot skader på skog inngår, må dette sees på som et kompromiss i forhold til tidligere forslag. Det vil forenkle hverdagen for kommunene som skal påse at forskriftene blir overholdt, og for skogeierne som skal forholde seg til regelverket i praksis.

Fylkesmannen registrerer at det er departementets intensjon at de miljøkrav som fremkommer i forslaget ikke skal omfatte pålegg utover de miljøkrav som påhviler skogbruket blant annet gjennom standardene i Levende Skog. De skal imidlertid være minstekrav dersom dagens sertifiseringssystem utspiller sin rolle, eller ikke fungerer etter intensjonene i ordningen. I dag er mellom 90 og 100 prosent av hogsten i norske skoger omfattet av en eller annen sertifiseringsordning. Dette er med å legge rammer for en god forvaltning av skogen, hvor hensyn til miljø og langsiktig ressursoppbygging blir ivaretatt på en god måte.

Fylkesmannen i Vestfold har følgende merknader til forskriften og de enkelte paragrafer:

I forslaget til forskrift finnes det noen paragrafer med overskrift og innhold som det bør vurderes om hører hjemme i en forskrift. Ved en gjennomlesning av disse paragraferne får vi inntrykk av at tekst fra den nye skogloven er klippet direkte inn i forskriften. Spørsmålet er om dette er nødvendig. Strukturen i forskriften er ikke lik for de tre temaområder som inngår. Etter fylkesmannens mening beskriver navnet på forskriften også svært dårlig innholdet. I begrepet "bærekraft" vil en skogeier legge mer enn det å drive miljømessig riktig og sørge for etablering av foryngelse/investere i ny skog etter hogst. Bærekraftig bruk av skog vil også omfatte skjøtsel av ungskog etter etablering av foryngelse, enten den er naturlig eller plantet. Ungskogpleie og tynning er sentrale tiltak i så måte.

Forskriftens tittel

I henhold til Justisdepartementets retningslinjer for regelverksarbeid bør forskriftens tittel være informativ og dekkende. Forskriftens tittel skal gi beskjed om hva forskriften handler om. Som det er beskrevet innledningsvis i dette avsnittet så mener vi at begrepet ”bærekraftig skogbruk” omfattes av mer enn miljøomsyn, forynging etter hogst og skogens helsetilstand.

Fylkesmannen i Vestfold foreslår at forskriftens tittel endres til:

Forskrift om miljøomsyn, forynging etter hogst samt tiltak mot skadar på skog.

§1-1 Formål

Dersom forskriften skal omhandle bærekraftig skogbruk bør formålsparagrafen definere nærmere hva som ligger i dette. Dette kan sies enkelt ved at når skog hogges kreves det at den som eier skogen følger opp med nødvendige investeringer. Dette er svært godt belyst i forarbeidene til den nye skogloven. Intensjonene er at loven fortsatt skal være en næringslov, og at miljøhensyn og vern som hovedprinsipp blir regulert av annet lovverk. Når det gjelder miljøhensyn så har skogbruket, som andre næringer, et klart sektoransvar for dette.

Fylkesmannen i Vestfold foreslår at formålsparagrafen inneholder følgende formulering:

”Formålet med denne forskriften er å fremme et bærekraftig skogbruk ved å sikre investeringer i ny skog i form av planting eller naturlig foryngelse. Investeringene skal følges opp gjennom et aktivt stell av ungslogen fram til høsting. Miljøverdiene som finnes i skogen skal tas vare på, og det er skogeiers ansvar å forebygge skader på skogen gjennom en aktiv forvaltning”.

§2-1 Hovedprinsipp

Forskriften skal være systematisk klar og oversiktlig. Det skal være overskrift til hver paragraf. Samme overskrift – Hovedprinsipp – forekommer i forslaget til flere paragrafer. Dette skaper ikke oversikt, og bør endres på.

§2-1 gjengir en del av det som står i formålsparagrafen i skogloven og delvis i §1-1 formål i denne forskriften. Det bør vurderes om dette er nødvendig. I §2-1 bør det fremgå at det skal være en plikt til å ta miljøhensyn. Uttrykk som ”skal det takast nødvendig omsyn til” er lite presise og bør unngås. Vi mener at det skal legges vekt på at miljøhensyn er en viktig premiss ved næringsutøvelsen. Det er også grunn til å påpeke at det næringsmessige aspektet er fraværende i all tekst i forslaget. Et eller annet sted må det fremgå at det er utøvelse av ”næring i skog” som krever at det tas miljøhensyn.

Dersom bestemmelsen skal stå må den ha en tittel i tråd med innholdet og vi vil foreslå ”*Ansvar for miljøomsyn*” eller ”*Skogeiers ansvar for miljøomsyn*” som tittel på denne paragrafen.

§2-2 Miljødokumentasjon og miljøregistreringer

Det er viktig at skogeier skal kunne redegjøre for de miljøhensyn som er lagt til grunn ved gjennomføring av tiltak i skogen.

Levende Skog sine standarder er retningslinjer som gir skogeier praktiske råd og anvisninger i forbindelse med drift av skog. Miljøregistreringene inngår som en viktig del av dokumentasjonen overfor markedet og i forbindelse med sertifisering. Disse registreringene er ikke

myndighetspålagt. Skogmyndighetenes krav til miljøhensyn, slik de vil fremkomme i denne forskriften og i skogloven generelt, er minstekrav i forhold til de restriksjoner næringen har pålagt seg selv gjennom blant annet sertifisering og Levende Skog. Krav til dette er det næringen selv som følger opp i form av egne revisjonsregimer og kontroll av dokumentasjon. Teksten i det andre avsnittet i paragrafen foreslåes endret til:

”Hogst kan skje der det er gjennomført miljøregistreringer. Ved hogst i områder der slike registreringer ennå ikke er gjennomført, skal det dokumenteres at de føre-var-tiltakene, som er nedfelte i Levende Skog sine standarder, er lagt til grunn.

Overskriften på paragrafen er også lite dekkende for innholdet. Det foreslåes følgende overskrift til §2-2:

Krav til oversikt over og dokumentasjon av miljøomsyn og miljøregistreringer ved skogbrukstiltak

§2-3 Miljøomsyn ved skogbrukstiltak

I paragrafen forekommer en miks av estetiske og biologiske krav. Kravene er delvis kvantifiserte og noen er en gjentakelse av generelle hensyn som er beskrevet i den nye skogloven. Det må fremgå at estetiske hensyn ikke nødvendigvis er underbygget biologisk, men er mer å betrakte som faglige råd i denne sammenheng.

I §2-3 går departementet fra det generelle, slik det fremkommer av innledende paragrafer, til det spesifikke og kvantifiserbare. Svært mye av det som beskrives vil være selvsagte hensyn med utgangspunkt i de krav som stilles i forbindelse med miljøsertifisering av skog. Ved miljørevisjon vil det skje en evaluering av om de nødvendige hensyn er tatt.

Vi mener at det ikke er behov for å detaljere enkelte miljøhensyn i den grad det fremkommer i høringsutkastet. Når det er sagt ser vi likevel behovet for å gi kommunene hjemmel til å gi pålegg om utbedringer av skader på miljøet som har skjedd i forbindelse med gjennomføring av tiltak. Hjemmelen kan gjøres mer generell og likevel være god nok for å kreve tiltak. Vi viser her til konkret forslag i neste avsnitt.

Forslag til tekst i §2-3:

”Skogbruksmyndighetene kan gi den ansvarlige skogeier pålegg om å iverksette tiltak for å utbedre skader som er til miljømessig ulempe. Slike pålegg skal begrunnes og gis skriftlig, samtidig som det fastsettes en frist for gjennomføring av tiltaket.”

§3-1 Plikt til å foryngje

Skogeier har også etter gjeldende skoglov plikt til å sørge for at arealer som er hogd kommer i produksjon igjen. Om produksjonen etableres ved bruk av naturlig foryngelse eller tilplanting er likegyldig, men skogeier skal ha en plan for hvordan dette skal skje før skogen på arealet blir hogd. I forslaget brukes betegnelsen ”tilfredsstillende forynget” og i §§ 3-2 og 3-3 defineres nærmere hva som ligger i dette. Vi vil her vise til det som er skrevet under §1-1 formålet med forskriften og understreke betydningen av at bærekraftig skogbruk omfatter mer enn dette med plikten til å foryngje skogen.

§3-1 bør også følges opp med en tilleggstekst:

”Skogeier har også plikt til skjøtte skogen videre med det mål å produsere kvalitetsvirke og sikre en god ressursoppbygging”.

§3-2 og 3-3 Krav til forynging/tettleik og treslag.

Det er etterlyst retningslinjer og rammer for hva som er "tilfredsstillende tetthet" og produksjon i skogsammenheng. Resultatkontrollen har vist at deler av foryngelsesarealene i norsk skogbruk ikke holder mål og at det særlig er tettheten det står dårlig til med. Retningslinjer for tetthet med utgangspunkt i bonitet og skogtype er tatt inn i forskriften. Disse er beskrevet med øvre og nedre grenser for plantetall. Retningslinjene skal ikke være til hinder for at skogbruksmyndighetene på selvstendig grunnlag vurderer hva som er tilfredsstillende forynging og vil ha hjemmel for å gi pålegg om gjennomføring av tiltak der dette er nødvendig. Det bør da være rom for å fange opp nødvendige regionale og lokale tilpasninger der det er behov.

Vi mener at det i denne paragrafen bør tas inn en bestemmelse med følgende ordlyd:

"Fylkesmannen kan etter samråd med kommunene og skogeierne organisasjoner fastsette regionale retningslinjer i forhold til krav om plantetall".

Ny paragraf eller tillegg til §3-3:

For å sikre de forhold som er viktige i forhold til krav til foryngelse i §3-2 vil vi foreslå at det tas inn en ny paragraf som hjemler pålegg om tiltak etter samme opplegg som er foreslått i § 4-6 under tiltak mot skader på skog. Eventuelt kan dette tas inn i et nytt avsnitt i §3-3. Avsnittet bør si noe om kommunens arbeide med kontroll og oppfølging av foryngelse og andre tiltak i skogen.

Når det gjelder det som er fremstilt under temaområdet i kapittel 4 i forskriften "Tiltak mot skader på skog", bør overskriften over §4-1 Hovedprinsipp erstattes med:

Ansvar for at skogbrukstiltak ikke fører til skade på skogen.

I Matlovens § 18 som omhandler plantehelse er det formuleringer som også vil kunne gjøres gjeldende for tiltak i skogbruket. Det bør vurderes om formuleringer fra denne skal innarbeides i denne foreliggende forskrift.

§4-1 annet ledd: Matloven gir hjemmel for å gå utover virkeområdet i skogloven jf § 2 hva gjelder planteskadegjørere – men ikke andre skogskader. Bestemmelsens ordlyd må derfor tilpasses hjemmelsgrunnlaget.

Med hilsen

Bjørn Strandli
ass. fylkesmann

Ingrid Marie Eidsten
landbruksdirektør